

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVII. évfolyam

6. szám

Komárom, 2016. június

Ára 35 cent

KEGYELME AZ ÖVÉIVEL VAN

„Áldjad, Ielkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! Ő megbocsátja minden bűnödöt, meggyógyítja minden betegségedet, megváltja életedet a sirtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg” (Zsolt 103,2–4).

A 103. zsoltár a hálaadás zsoltára. Arra buzdít minket, hogy mindazokért az áldásokért, ajándékokért, amelyekben Isten kegyelméből naponta részesültünk, részesülünk, vigyük imádságos lélekkel az Úr elé hálaikat.

De hálaik legyen őszinte, ne csak szavakból álljon! Életünk mindennapjai mutatják meg, hogy csak a szánk mondja-e a hálaszavakat, vagy az egész bensőnk, szívünket áthatja az Isten iránti hála.

Mindnyájunknak nagy szükségünk van az ige figyelmeztetésére: ne feledd el, mennyi jót tett veled! Amikor visszatekintünk ennek az egyházi esztendőnek ünnepes félévére, hálatelt szívvel mondhatjuk el, hogy az Úr kegyelméből ismét rácsodálkozhattunk az irántunk való, Jézus Krisztusban kijelentett szeretetére, az Ő erejére, melyet a Szentlélek által a mindennapokban közöl velünk. Lassan itt az iskolaév vége. Gyermkeink is hálaság lehetnek az Úrnak azért, hogy ott érezhették maguk mellett az Úr gondviselő jóságát, amikor az iskolában számot adtak tudásukról, amikor a felvételit, az érettségi vizsgát sikeresen megcsinálták vagy a kiszemelt munkahelyre bekerültek. Ne feledkezzünk el arról se, amikor betegségeinkből felgyógyultunk, amikor családunk vagy személyes életünkbe áldás érkezett... De sok okunk lenne áldani az Urat, dicsérni az Ő szent nevét!

De sajnos nagyon hajlamosak vagyunk a feledékenységre. Amikor jönnek a bajok, vagy fenyeget a bizonytalan jövő, a hiány, amikor a betegség okoz fájdalmat, olyankor buzgó kitarással tudunk az Úrhoz könyörögni: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!” (Lk 17,13).

De amikor elmúlnak a fejünk fölül ezek a nemszeretem napok, a kilenclepráshoz hasonlóan, mi is elfelejtjük dicsőíteni Istent a szabadításért.

Pedig Istennek velünk szemben nem az a legnagyobb jótéteménye, hogy megszabadít bennünket a külső bajoktól, gondoktól, csapásoktól. Mindez csak másodlagos, mert az Úr sokkal jelentősebb jótéteményeket készített el a benne hívők számára.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ülésezett egyházunk Zsinata

A Zsinat IX. ülészakájának 3. ülését tartotta egyházunk legfelsőbb törvényhozó és végrehajtó testülete Rimaszombatban, 2016. május 28-án. A teljes létszámban megjelent zsinati képviselők meghallgatták a tavalyi egyházi munkát rögzítő jelentéseket.

Elsőként a püspöki jelentés hangzott el, amelyben Fazekas László püspök, az egyházunknak a világban betöltött szolgálatáról szólva, számot adott külkapcsolatainkról, a magyarországi, németországi, csehországi testvéreinkkel kapcsolatos tavalyi eseményekről. Jelentésében – a világban jelenleg tapasztalható konfliktusok és nehézségek (háborúk, migráns helyzet) kapcsán aláhúzta, hogy „az egyháznak a világban ezért rendkívül nagy a felelőssége abban, hogy rámutasson nemcsak az ember, hanem egyáltalán a világ létének az értelmére, és egyáltalán azokra az értékekre, amelyek döntően meghatározzák, és pozitív irányba befolyásolhatják az emberiség életét. (...) Míg az egyik oldalon a jóléti társadalom már szinte kivetkezik magából és mindent kénytelen tolerálni úgy, hogy már sokszor nevetségessé, kínossá és természetellenessé teszi az ember életéből, lényéből ösztönösen fakadó dolgokat, addig a másik oldalon a szegénység és elmaradottság kiált megoldás után”.

(Folytatás a 15. oldalon)

Juhász Ferenc

Himnusz-töredék

**Emeld föl fejedet
büszke nép!
Viselted a világ
szégyenét!
Emelkedj magasba
kís haza,
te, az elnyomatás
iszonya!
Emeld föl szívedet
nemzetem:
lángoljon a világ-
egyetem!**

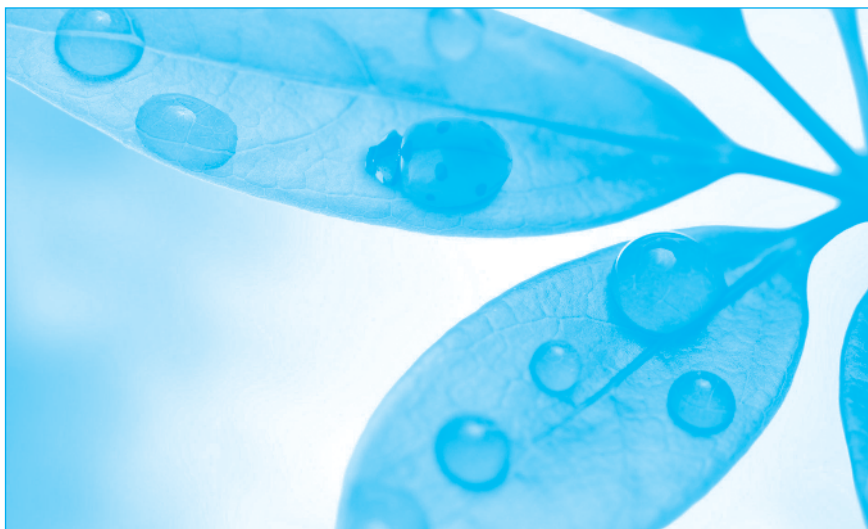
Kegyelme az övéivel van

(Befejezés az 1. oldalról)

Az egyik hatalmas jótétemény, amit Dávid király vallott: az Úr megbocsátja minden bűnünket. Igen, megbocsátja, de csak akkor, ha nem titkoljuk el előtte, hanem őszintén bevalljuk neki minden bűnünket. Csak akkor bízhatunk ígéretében, hogy Ő nem akarja a bűnös halálát, hanem azt, hogy a bűnös megtérjen bűneiből és éljen (Ez 33, 11a).

sóba kerül, gondolhatja: igen nagy zsákmanýra tett szert. Csalódottan kell azonban megtapasztalnia, hogy a koporsóban csak a romlandó test pihen. Ami a testben értékes volt, az már az Úrnál van! Isten megváltja az életünket a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg.

Nem tudjuk, mit hoz a holnap. Lehet, hogy nehéz idők jönnek majd, sok próbát kell kiállnunk, de az igazi istenfé-

A zsolttáros előremutatón az is leírja, hogy Isten meggyógyítja minden betegségünket: az Isten Bárányának, Jézus Krisztusnak a vére a gyógyító balzsam, amely meggyógyítja a legsúlyosabb betegséget és tud segíteni a legreménytelenebb betegen is, ha az őszinte Hozzá.

Dávid azt is teljes bizonyossággal vallja, hogy az Úr az, aki megváltja életünket a sírtól. Mit jelent ez ránk nézve? Amikor a halál legyőzi a Krisztus által megváltott embert, s a kihűlt test kopor-

lelem megszabadít minden félelemtől, mert az Ő kegyelme és irgalma mindig az övéivel van.

Járjuk bizalommal, Istenbe vetett erős hittel a mindennapjainkat! Szívünk-ből naponta csendüljön fel a hálaadás zsolttára, Isten dicsérete: „Áldjad, Istenem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! Ő megbocsátja minden bűnödöt, meggyógyítja minden betegségedet, megváltja életedet a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg.” Ámen.

Simon Ilona

Az ÚR színe előtt

Menny és földalkotó, sorsintéző, viláigazgató Felséges Úr Isten! Szívemnek legbuzgóbb érzelmeivel imádlak téged, hatalmas Atyámat, gyarló gyermeked. Nem csak magamért könyörgök, oh, Teremtő! Azon millióknak nevében, kik e hazának fiai velem egyetemben, kik külön nyelven, külön templomban, külön módon, de buzgóságra nézve egyiránt imádnak tégedet, azon millióknak nevében hajtom meg térdemet előtted. Tekints le reám hosszútűró kegyelmes Istenem, halld meg fohászomat, irgalmaknak Atyja. Kettős hálával járlok színed elébe, azon jótéteményedért, mellyel szent fiad tudományát megismerteted ezen nemzettel s azon áldásidért, melyeket annyi századokon keresztül népünkre árasztasz vala. Mert Te vezeted apáinkat ezen vidékekre, pusztákra s ellenséges népeken keresztül, valamint egykor választott népedet. Mindenható kegyelmed száműzé közöttök a bálványozást s pogány erkölcsöket. Te terjesztet közöttök Fiad tudományát, mely kiszabadítja őket a halál sötétéből, melyben ültének. Te védelmezted azt annyi zivatar közt s gyümölcsöztetéd általa az igaz erényt, a keresztyén lelki életet, a szilárd hitet, szeretetet s reményt. Hála neked ennyi áldásidért. Hála neked azon megfoghatatlan, de legbölcsebb gondviselésedért, mellyel az annyiszor veszni indult nemzetet megmented a haláltól s érezteted vele, hosszútűró, bűneink által is kiapadhatlan kegyelmednek bőséget. Áldd meg hazámat, áldd meg nemzetemet a természetnek kedvezésével s az erkölcsi világnak legbővebb jótéteményeivel. Parancsolj az elemeknek, nehogy éltet s vagyont pusztítva dulongjanak vagyontermő vidékeinken s polgártársaim lakhelyei között. Virágoztasd a közboldogságot, a közjólétet s a középiséget, terjeszsed legcélirányosabb eszközeit, a tiszta vallást, a jótékony felvilágosodást, a hasznos tudományt, a tiszta ízlést s a csüggedetlen szorgalomnak minden ágait. Menny és földalkotó, sorsintéző, királyoknak királya, halld meg fohászomat! Irgalmaknak Atyja, szent Fiad nevében hallgass meg engemet! **Ámen.**

(Székács József)

„Jöjjetek ide hozzám, halljátok meg ezt! Régen sem beszéltem rejtélyesen, amióta ez történik, jelen vagyok” (Ézs 48,16)
 „Miért mondd ezt, Jákób, miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé. Hát nem tudod, vagy nem hallottad, hogy örökkévaló Isten az Úr?” (Ézs 40,27–28).

Annyi méltatlanság illeti a Mindenhatót, holott Ő az Első és az Utolsó (Jel 1,17). Van, aki úgy ismeri el, mint Teremtőt, mások, mint Gondviselőt – akik közel vannak Hozzá, azok pedig mint Jézust, az egyetlen emberiség Megváltóját, Messiasát. Első indulatból mégis Őt vonnánk felelősségre minden sérelemért, ami az embert éri: Miért engedi meg a rosszat? Miért nem avatkozik közbe? Miért túri az igazságtalanságot?

Ezek és hasonló kérdések illetik az Ő személyét szinte naponta – kimondva-kimondatlanul, Istenről panaszodik egyik ember a másiknak, vagy éppen magának az Istennek címezve a panaszt. Méltatlan dolog ez, de mivel Isten nem nyúl le egy atyai pofonnal a mennyből, hogy helyreállítsa a világ rendjét, ezért a panaszkodás és a vád egyre merészebb és szemtelenebb.

Nem ember az Isten, hogy pofozkodjon, sőt, még vitába sem száll azokkal, akik méltatlanul viselkednek Vele szemben. Miért is tenné? „Ha jön a kevelység, jön a szégyen is... A hűtlenekeket rabul ejti saját mohóságuk... A becületesek áldása építi a várost, de a bűnösök szája romlásba dönti... Kezet rá, hogy nem marad büntetlenül a gonosz!... Elbukik, aki gazdagságában bíz” (Péld 11).

Hiába áll előttünk egyértelműen és tisztán megfogalmazva Isten szava és akaratja – mondhatnánk, hiába beszél az Isten, ha nem olvassák, nem hallgatják szavait. Isten ennek ellenére időről időre megszólal és üzen az emberek fiainak. Napjainkban ugyanúgy, mint elődeink idején. Nem volt ez másként a választott nép életében sem, akik legalább annyira megátalkodott módon viselkedtek Istennel szemben, mint korunkban szokás. „Hallgass rám...” – szólal meg az Úr, mert nagyon is tisztában van azzal, hogy az ember szereti a tanácsot. Mert ha Valaki érti az emberi történelem folyamatait, az a Teremtő Isten. Ő az, Aki átlátja az összefüggéseket, ismeri a titkosított jegyzőkönyveket, a valós okokat a teremtéstől kezdve. Ebben az időegységben száz esztendő kevesebb, mint egy szempillantás: „hogy az Úr előtt egy nap annyi – írja Péter apostol –, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap” (2Pt 3,8).

„Hallgass rám...” – szól az Úr, mégsem hallgatunk rá. Személyes életünk kulcs-

Én szóltam, bárcsak figyeltél volna!

fontosságú ügyeiben sem, ezért nem vagyunk hozzászokva, hogy történelmi kérdésekben meghallgassuk a szavait. Pedig nemcsak az Úr szavaiban rejlő erő miatt lenne már végképpen itt az ideje az odafigyelésnek, hanem az eltelt közel száz esztendő miatt is. „Jöjjetek ide hozzám, halljátok meg ezt! Régen sem beszéltem rejtélyesen, amióta ez történik, jelen vagyok” (Ézs 48,16).

De sokszor volt hallható Magyarország feldarabolása kapcsán, hogy elhagyott minket az Úr! Szinte pontosan azokkal a szavakkal, ahogyan Ézsaiásnál találjuk: „Miért mondd ezt, Jákób, miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé. Hát nem tudod, vagy nem hallottad, hogy örökkévaló Isten az Úr?” (Ézs 40,27).

Isten előtt van az ügy. A magyarok ügye, a magyar nemzet ügye. Tudom, hogy mi már ezzel a kijelentéssel megelégednénk, és boldogan lobogtatnánk a nemzeti lobogót az összetartozás napján. De honnan vagyunk meggyőződve arról, hogy Isten nem törli-e el a magyart a nemzetek közül? Milyen tanács szerint érezzük jogosnak, hogy nekünk kárpótlás, rehabilitáció jár a rajtunk esett sérelem miatt? Mi biztosít bennünket arról, hogy csak jóra számíthatunk Istentől? Nem önbecsapás, nem önámítás, amit mi a „magyarok igazsága”,

„Bárcsak figyeltél volna parancsaimra!”

a „magyarok istene” alatt értünk, amely kifejezések azt pumpálják a magyar köztudatba, hogy nekünk jogos jussunk van?

Isten előtt van az ügyünk, amiről meg vagyunk győződve, hogy csak a javunkra dönthet. És itt lepleződik le a hamis próféta: a hitető szittyá öntudat, a mag népe titkosnak mondott emberfeletti bölcsessége, a génjeinkben hordozott kiváltság. Mert ezek által mi nem Istentől várjuk sorsunk jobbra fordulását, hanem ezek szerint mi megérdemeljük – nekünk jár a kárpótlás.

Nincs Isten előtt méltatlanabb állapot, mint a góg, a felfuvalkodottság: „A gőgösök házat összedönti az Úr” (Péld 15,25).

Isten előtt van az ügyünk, Aki eddig sem szólt rejtélyesen, csak jobban odafigyeltünk a sámándobok ütemére, vagy épp a kényelmi gazdaság-politika alakulására. „Amióta ez történik, jelen vagyok” – mondja az Úr. Nem nagyon kell részletezni, hiszen, aki egy kicsit is igényes a magyar történelem XX. századi eseményei iránt, az tudja, hogy Isten jelen volt a lővészárkokban, a marhavagonokban, a náciizmus és a kommunizmus árnyékában. De jelen volt és jelen van a széthulló felvidéki magyarság szétzüllesztésénél és szembeállításánál is. Jelen van a sátánvilág nemzetieskedésénél is és az ősök imádatának rítusánál is.

Isten előtt van az ügyünk, és Isten – az igaz Bíró – leleplezett bennünket, akik nem csak Tőle várunk megoldást és választ. Az Ő jelenlétének bizonyítéka, hogy napi aktualitással bíró viselkedést vár a magyaroaktól: kollektív bűnbánatot.

„Én, az Úr, vagyok a te Istened, arra tanítalak, ami javadra válik, azon az úton vezetlek, amelyen járnod kell. Bárcsak figyeltél volna parancsaimra! Akkor folyamként áradna rád a jólét, a tenger hullámaihoz hasonlóan az igazság. Annyi utódod lenne, mint a tenger partján a homok, méhed gyümölcse, mint a porszem: Neve nem veszne ki, nem pusztulna el előlem. Menjetek ki Babilóniából, fussatok ki a

káldeusok közül! Ujjongó hangon mondjátok el, hirdessétek és terjesszétek a föld határáig! Mondjátok: Megváltotta az Úr szolgáját, Jákóbot! Nem szomjaznak, amíg a pusztán át vezeti őket. A kősziklából vizet fakaszt nekik, megnyitja a kősziklát, és víz ömlik belőle. Nincs békeségük a bűnösöknek! – mondja az Úr” (Ézs 48,17–22).

Ő forgatja az idő kerekét, és Ő csak azokat emeli fel, akik Tőle várják a Megváltást. Akiknek Ő a Megváltójuk.

Ugyanis Ő nemcsak egy-egy embert képes megváltani a haláltól, hanem a nemzetet is. **Ámen.**

György András

Döntéseinket is bízzuk Krisztusra!

Az 51. hallelujah énekünk első és harmadik versszakában elhangzó kérdésünk: „Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem, / Hogy nálad nélkül járni sem tudok. / Fogjad kezem és akkor, jó Megváltóm, / A félelemtől többé nincsen ok. / Fogjad kezem, az út sötét előttem, / Ha fényeddel meg nem világítod; / De így, Uram, e mennyből jövő fényed, / Reád tekintve, bizton indulok.”

Valóban, magunkban egy lépést sem tehetünk? Tehetünk ugyan, de nem érdemes, mert sok aggodalom és szívfájdalom okozója lesz, ha Jézus nélkül cselekszünk. Vannak, akik házat építenek, házasságot kötnek Jézus nélkül, csupán emberi vélemények alapján. Aztán jönnek a bajok, jön az önvád: ó, bár ne így cselekedtem volna!

Ha szeretnénk megelőzni a sok csalódást, akkor tervezgetéseinkben mindig Jézus Krisztussal járjunk! Ő azt ígérte, megtanít bennünket, melyik úton járjunk, szemével tanácsol bennünket. Neki terve van életünkkel, és tervét meg is valósítja.

Milyen sokan hordozzák egész életükön át annak a következményét, hogy döntő kérdésekben nem kérték ki Jézus Krisztus tanácsát! Ez különösen vonatkozik fiataljaink házasságkötésére. Sajnos, sokan csupán csak azt nézik, hogy csinos, jó arcú legyen a leendő házastársuk. Érdeklődnek minden felől (mennyi a vagyona, milyen az állása), csak Krisztust nem kérdezik meg. Olyan is előfordul, hogy valaki így gondolkodik: „Uram, eljegyzést szeretnék; ha nem a Te akaratom szerint való az általam kiválasztott, akkor akadályozd meg, hogy ebből házasság legyen.” Nem akadályozza meg. Biztosra veszik, hogy az Úr akarata a tervezett eljegyzés. Lehet, hogy nagyon későn derül ki, hogy a házasság nem az Úrtól volt.

Sokan követik el ezt a hibát. Maguk kezdik az ismerkedést, az udvarlást, aztán meg Istentől várják, hogy akadályozza meg a házasságkötést. Hol van itt a nagy tévedés? Ott, hogy az első lépés megtételét nem az Úrra bízták, nem kérték, hogy ő kösse meg házasságukat!

Többen úgy gondolkodnak: mi lesz, ha nem teszek semmit a társam megtalálásáért? Amit mi teszünk érte, azzal csak elronthatjuk a dolgot. Modersohn azt tanácsolja mindenkinek: ne tegyünk érte semmit, bízzuk egészen az Úrra. Ha Isten két embert egymásnak teremtett, van rá módja, hogy egymáshoz vezesse őket. Nincs szükség arra, hogy segítsünk Istennek a társ kiválasztásában. Neki elég eszköze van, hogy terveit véghez vigye.

A Szentírás szerint Istennek terve van életünkkel. Ez érvényes az élettárs választására is. Hiszen életünkhöz hozzátartozik egy társ. Sokan mégis így érvelnek: hogyha ezt Isten így rendelte, akkor nekünk tenni kell érte. Micsoda bizalmatlanság ez Istennel szemben! Miért nem bízzuk őreá?

Uram, tedd világossá előttem, kit jelöltél ki számomra. Én csak azzal akarok házasságra lépni. Inkább egyedül maradok, mintsem a saját

akaratom és emberi vélemény szerint kössék házasságot.

Az a házasság a boldog, amelyről bizonyosan megállapítható, hogy az égben kottetett, hogy a házastársakat Isten vezette egymáshoz. Milyen áldott az ilyen kapcsolat, amely Isten akarata iránti engedelmességből jött létre! A mennynek egy földre szállt darabja. Ezért őrizkedjünk a téves elhatározásoktól! Ne járjuk a magunk útját, bízzuk ügyünket az Úrra, hogy Ő cselekedjék!

Isten iránti kimondhatatlan hálával teszek bizonyosságot arról, hogy feleségemmel ezen az úton járva vezetett egymáshoz bennünket, és vele járjuk házaseletünket immár hatvanegy éve. Bebizonyosodott, hogy az Úr vezetése mellett áldá-

sok sokasága kíséri közös életünket. Ezt a boldogságot és Isten gazdag áldásait kívánom házastársukat kereső fiataljaink számára!

Ugyanez érvényes minden döntésünkre is. Ez lehet fontos következményekkel járó vagy látszólag lényegtelen döntés. Valójában az életben nincsenek apróságok. Jövőteltetlen következményekkel járhatnak a komolyan nem vett döntések. Egy meggondolatlan cselekedet, egy hamar kimondott szó, egy elsietett levél, egész jövőnket mellékvágányra viheti.

Sokszor előfordult az én életemben is, hogy elhamarkodottan, nyugtalan állapotban, Krisztus nélkül döntöttem például egy levél megírásáról. Ennek mindig fájdalmas belső békétlenség lett a következménye. Gyakran bántam meg elhamarkodott írásomat, és bűnbánó szívvel kellett kiigazítanom egy újabb levéllel meggondolatlanságomat. Hálát adtam az én kegyelmes Atyámnak, hogy ő utólag mindent helyreigazított, megbocsátott, és helyreállította lelki életemet. Megtanultam, hogy őt kérdezzem meg minden levélváltásról.

Hogy mikor merre menjünk, mit cselekedjünk, hol kell életünket élni – ne emberekkel beszéljük meg, hanem mindig az Úrral! Mások nem láthatják életutunkat, nem ismerhetik azt a tervet, amit Isten felőlünk és életünk felől készített. Mindent beszéljünk meg Krisztussal, és

kérjük: Uram, te azt mondtad, megmutatod az utat. Mutasd meg most is! És Ő világosan, félreérthetetlenül megmutatja. Ha készek vagyunk az Ő akaratát cselekedni minden körülmények között, akkor megmutatja az utat is. Ha mindent mindig az Úrral cselekszünk, életünk egyszerű és világos lesz, övele együtt egyenes úton haladhatunk.

Milyen áldott dolog egész életünket átadni néki, az Ő vezetésére bízni! Megszűnnek az egyéni utak, a tévutak, az elhamarkodások, ha az Ő igéje igazít el bennünket: „Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik” (Zsolt 37,5).

Szenczi László

Gyülekezet-történetek

A tavalyi év második felében megjelent a csicsói református egyházköztség lelkipásztorának, Lévai Attila dékánjának két könyve, a *Hiedelmek és képzetek – idők és terek felett*, és a *Gyülekezet-történetek*. A könyvek a szentendrei Tillinger Péter nyomdájában készültek.

Lévai Attila a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja, a Calvin J. Teológiai Akadémia igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia Külső Köztisztületének tagja, valamint a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma Egyházi-néprajzi szekciójának elnöke, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinatának tagja, ám hivatását tekintve elsődlegesen a csicsói anyaegyházköztség, a kolozsnémai leányegyházköztség és a füssi szórványegyházköztség lelkipásztora.

A *Gyülekezet-történetek* című könyv egy konkrét gyülekezetet, mégpedig a csicsói református gyülekezetet mutatja be, kiemelve a gyülekezet létrejöttét és főbb eseményeit a 17-18. századokban, az 1965-ös árvizet, és az ezredforduló utáni történeteket a lelkészi jelentések tükrében.

A szerző elsősorban Kúr Gézának, a múlt század 30-as éveiben megjelent *Küzelmeink* című munkájára hagyatkozik, míg a 20. század második felének eseményei és az ezredforduló utáni történetek most kerültek először feldolgozásra.

A szerző célja az volt, hogy az általa elvégzett szelektív válogatás után, bizonyos események és történetek révén láttasson valamit e gyülekezet több száz éves történelméből, melynek 2000 óta a lelkipász-

tora. Ez a közösség rengeteg viszontagságon, megpróbáltatásokon és nehézségeken ment keresztül a múltban, ugyanakkor sokszor tapasztalta Isten áldásait. Ezen eseményeknek és történeteknek csupán kivonatolt keresztmetszete akart lenni az elkészült könyv, mely reménység szerint a későbbiekben – a gyülekezet-történet tel-

jes feldolgozása után –, a szükséges kiegészítésekkel átdolgozva majd ismét megjelenhet.

Hiedelmek és képzetek – idők és terek felett

A *Hiedelmek és képzetek – idők és terek felett* című könyvében a szerző a vallási hiedelmek és képzetek körét kívánja bemutatni oly módon, hogy átfogó képet kapjon az olvasó azok személyeiről, lényeiről, megjelenési formáiról. Bemutatja a néprajz, vallási néprajz tudományát, melyek leginkább foglalkoznak e fogalmakkal, majd párhuzamba állítja a vallástudománnyal etimológiai és történelmi szempontból. Külön foglalkozik a térségünkben

működő történelmi egyházak (római katolikus, evangélikus, református) szemléletével a hiedelmekről és képzetekről.

A könyv leghosszabb fejezetében két régiónak, a Csallóköznek és a Bodroghöznek a vallási hiedelmeit és képzet-megnyilvánulásait vizsgálja, párhuzamot vonva valástörténeti írásokkal. **Csécs Ildikó**

Feladvány

Melyik próféta ír A babona bűntetéséről?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **július 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

Az áprilisi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy a „Jöjjön el a te országod” a Máté evangéliuma 6. részének 10. versében olvasható.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Berecz Csilla** (Nagygyenyű), **Kristóf Mátyás** (Alistál) és **Szabó Sándor** (Nagykapos).

Mindhárman a *Bibliai történetek gyermekeinknek* című könyvet kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Hogyan készül a nyárra?

Ha egy szóval kellene összefoglalnom, akkor nyugodt szívvel írnám le, hogy munkával. De mivel a szerkesztőség ezer karakterben határozta meg a választ, nem elég az egy szó. Az elmúlt években arra jöttem rá, hogy jelentősen megkönnyíthetem a mindennapi dolgomat, ha egy darab papírra feljegyzem a tennivalókat. (Ha nincs eszed, legyen noteszod! Nekem is van ket-

tő.) A darab papírból egy idő után kartonlapocskák lettek, ma pedig rendszerint egy „Evernote” nevű felhős applikáció segítségével tartom számon a napi feladatokat. Nyár előtt a lista napról napra bővül, az ember próbál minél többet megoldani, de újabb és újabb feladatok jönnek, a tennivalók nem fogynak, hanem még szaporodnak. És amikor már úgy érzem, hogy – nyári példánál maradva – összezsápnak a fejem fölött a hullámok, akkor mindig van valaki, aki segít. Valaki a felgyülemlett munkánál, valaki a családi pihenés szervezésével, vagy egyszerűen egy-egy fontos tanáccsal, biztató szóval. Jó érzés újra meg újra meg tapasztalni, hogy másra is bízhatok dolgokat.

Molnár Sándor,
rimaszombati lelkipásztor, zsinati főtanácsos

Van olyan munka, ami állandó, nem állhatunk meg, szüntelenül munkálkodnunk kell! A ránk bízott talentumokkal megfelelően kell sáfarkodnunk! Vagy ahogyan azt Pál apostol mondja: „A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szentlélek által.” Hogy hogyan készülök a nyárra? Az Úrra figyelve és Őt szolgálva! Lesznek szolgálatok, elvégzendő munkák, amelyek nyáron is folytatódni fognak, mert azok a nyártól függetlenek. Vannak tervek, amelyek a nyárra vonatkoznak: a napközis gyerektábor, valamint énekkari fellépések, amely alkalmaknak az előkészítése már elkezdődött. Nem egyedül, hanem a presbiterekkel, a gyülekezet tagjaival és mindazokkal, akik szívesen segítenek, készülünk a nyárra. Egyszóval együtt, egymást segítve és egymásnak terhét hordva. Mindebben közösen kérjük az Urat, hogy legyen a segítségünkre. Kérjük Őt a zsoltáros szavaival:

„Legyenek láthatóvá tetteid szolgáládon, és méltóságod fiaikon! Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!” (Zsolt 90,16–17).

Szászák Malvin, gömörhorkai lelkipásztor

Isten kezébe kell tenni az ügyünket Kassai Gyula életpéldája, ami világot

Kassai Gyula, lévai lelkipásztor, a barsi egyházmegye esperese 2011-ben döntött úgy, hogy felveszi a magyar állampolgárságot. Azóta eltelt öt év, és mára ott tart, hogy Szlovákiában nem rendelkezik érvényes okmányokkal. Nincs személyi igazolványa, nincs állandó lakhelye, a nevét kivették a lakossági nyilvántartásból, nincs szlovákiai tartózkodási engedélye.

– **Hogy érzi magát azután, hogy ismét megbukott a kettős állampolgárság ügyében tartott parlamenti szavazás?**

– Kezdetektől fogva lehetett tudni, hogy hosszú út áll előttünk. Az sem eldöntött dolog, hogy hol folyik a nagyobb csata: Isten, a társadalom és önmagunk előtt. Tudatosítani kell: mindent Isten tanításához kell mérni, mert az Ő szuverenitása mindennek felett való. Az ő igazságát egyetlen közösség sem sajátíthatja ki a maga számára. Az idő is az Ő kezében van. A nyilvánvaló gszággal, hazugsággal szemben sem mehetünk biztosra. Mi van, ha mégis veszíteni fogunk? Az igazságot nem lehet kivenni Isten kezéből. A veszteségek és vereségek tanítanak, bölcsébbé tesznek. Isten munkálkodik és az Ő kezébe kell tenni az ügyünket. Emellett nem ülhetünk ölbe tett kézzel, nem dughatjuk fejünket a homokba. A krisztusi embert állandó választás és döntés elé állítja Isten. Mindent az örökkévalóság távlatába kell helyezni, ami túlmutat a jelen küzdelmein. Ezért sohasem szabad csüggedni, hanem az a tudat, hogy Isten kezében vagyunk, biztonságot ad. Szükség van erre a bizonyosságra ahhoz, hogy dolgozni tudjunk, hogy higgyünk abban, amit csinálunk. Ha ez nem lenne, mindig bizonytalanságban élnénk, kételkednénk döntéseink felől. Meg kell ragadni a lehetőséget és tenni kell! Ez a küldetésünk. Az identitásunk ápolása is küldetés ebben a világban. A Krisztusban önazonos ember védi a krisztusi-emberei-közösségi értékeket és van, hogy az egyik csatát megnyerjük, a másikat elveszítjük. De győzzünk, vagy veszítsünk: Isten kezében maradunk. Mindennek ára és nagy súlya van. Krisztus adja az erőt, hogy használjuk erőforrásként egyiket és másikat is. Ezért a küzdelem, minden egyes feladat egyben hitpróba és meghátrálni sosem szabad.

– **Értem. Mégis megkérdezem: miért döntött úgy annakidején, hogy igényli a kettős állampolgárságot?**

– Az evangélium hirdetése, a keresztyén misszió sokrétű. Az ígét hirdetni kell szóval és az életünkkel. Létezik speciális egyházi terep, vagy mindenhol jelen kell legyen az egyház a társadalomban? A szegények, az árvák, a betegek, a nélkülözők megsegítése, az oktatás, a nevelés biztosítása mellett a keresztyénység állandóan formálja a társadalmat, a gazdasági életet, a kultúrát és a politikát is. Az ige, mint a fény, az élet minden szegletébe beáramlik. Nem élhetünk sötétségben. Az evangélium, az ige, mindenhol ajtót nyit. Nem mondhatjuk azt, hogy oda megyünk, ahol fény van, oda meg nem, ahol nagyobb a félelem és a sötétség. Az Isten mindenhová küldi az övéit. Ahol Ő van, ott állandó élet, mozgás és változás van. A dolgok önmaguktól és kívülről nem oldódnak meg, a változás sohasem a többség akaratától és döntésétől függ. Ha így lenne, akkor nem lett volna reformáció. A kevésből is lehet

A felvétel 2011-ben készült Dél-Komáromban az állampolgári eskütétel után.

sok. Sok helyen összekeverik a váltást a változással. Nekünk igazi változásra van szükségünk, amelyhez kezdetben elég egypár termőtalajba vetett mag. A változáshoz mindig határozott belső döntés szükséges és akkor a változás nem marad el. Ha mindezt kívülről, másoktól várjuk, sohasem jön el, de ha felülről kapjuk az elhívást és odatesszük magunkat, a változás elindul és „ki tudja, hol áll meg”. Az állampolgárság felvétele, és a kirekesztő alkotmányellenes törvény elleni küzdelem is ebből fakadt. Változtatni az előítéleten, a félelmen, a kishi-

túségen. Vállalni azt, ami az identitásunkból fakad, vállalni azt, ami természetes, ami nem kirekesztő és a megmaradásunkat is szolgálja. A többségi társadalom fél az állampolgáraitól. Másrészt az itt élő magyarság szolgálja módjára elviseli a sérelmeket, állandó büntudatot érez és meg akar felelni a többségnek. Változnia kell mindkét közösség felfogásának, ugyanis mindkettő a félelemből táplálkozik. A többes állampolgárság mit üzen mindnyájunknak? Feloldja a kölcsönös félelmet. A feszültséget, a leépülést, az értékvesztést a kölcsönös félelem okozza. A többes állampolgárság a bizalmat, nyitottságot, a toleranciát erősíti és a nemzeteket erősíti.

– **Hogyan viseli a családját, hogy Önnek állandó kapcsolata van az állami szervekkel?**

– Bármihez kezdjen az ember, de ha nincs mögötte a családját, a közössége, akkor az a küzdelem halálra van ítélve. A szolgálathoz, a küzdelemhez, a bátorsághoz, a kiálláshoz szövetségesekre és összefogásra van szükség. Ebben a szövetségben a hitvestárs, a család, a gyülekezet, a szolgatársak állnak az első helyen. Ha bármelyik támogatását elveszítjük, akkor kudarca vagyunk ítélve. Huszonkét éve vagyok lelkészi szolgálatban. A hitvestársammal mindig mindent közösen harcoltunk meg. Mindig kiálltunk egymás mellett. Ha nem így lenne, nem tudtam volna vállalni a küzdelmet. A családom erős magyar református identitással bír. Ezért a múltban elődeim sokat szenvedtek. A málenyik robot, a kommunista rendszer szüleim, nagyszüleim és dédszüleim életét is próbára tette. Ha a 90. zsoltárt, a Szózatot énekeljük mindig megrendülök... A bennünk lévő hitvallást próbáljuk átadni feleségemmel együtt gyermekeinknek is. Ha a kiskövesdi, az örösi, a lévai templomra gondolok, és azokra a gyülekezetekre, amelyek a legközelebb állnak hozzám, mégha tudom is, hogy milyen nehéz a szolgálat, azt látom, hogy Isten milyen kegyelmes hozzánk. Munkám végzése közben magam előtt látom az ismerős arcokat, az embereket, a gyülekezetem tagjait. Látom küzdelmeiket, hitüket, félelmeiket. Együtt szenvedjük el ezt a nemes harcot. A szolgatársakat is ki szeretném emelni. Bars egy különleges hely, nagy múlttal, bizonytalan jövővel, de biztos küldetéssel. Közös a sorsunk, a szolgálatunk, küldetésünk összeköt bennünket. Isten kezében vagyunk, együtt biztosan nem veszünk el.

–kl–

Hogy érheted el változást egy kamaszsal? (6.)

Hogy lehetsz hatással kamaszod gondolkodására?

Kamaszod agyát úgy képzelj el, mint egy számítógép merevlemezt, ami tele van programokkal. Pont úgy működik. Néha annyi mindent futtatunk a merevlemezen, hogy a gép kapacitása nem bírja és lefagy. A gyerekeddel is ez történik. Olyan sok inger éri egyszerre, hogy nem tudja feldolgozni, és lefagy. A merevlemez másik tulajdonsága, hogy egyes programok nem tudnak kommunikálni egymással. Nem kompatibilisek, és ha egyszerre akarjuk őket futtatni, zavar keletkezik. Valami kiakad, a számítógép pedig furcsa dolgokat produkál, vagy leáll.

Fogalma sincs, merre

Azok a „programok”, amiket környezetéből a kamasz letölt az agyába, néha összeférhetetlenek bizonyulnak egymással. Zavart, belső konfliktust okoznak. Ilyenkor a kamasz agya egyszerűen lefagy. Fogalma sincs, merre mozduljon.

A számítógépbe vírusok is kerülhetnek, amelyek megfertőzik a többi programot is. Gyereked is bármikor, bárhol összeszedhet valami „vírust”, ami agyának többi mappáját is megfertőzi. Ilyenkor kezdesz el csodálkozni, hogy mi a csoda történt vele. Annyira más értékrend jelenik meg a beszédében és a magatartásában, mint amire eddig tanítottad. Vírusfertőzést kapott a merevlemeze.

A merevlemez ki lehet cserélni, vagy meg lehet tisztítani a vírusoktól, és a számítógép újra jól működik. Vajon a serdülő gondolkodásmódját is meg lehet tisztítani? Nem olyan könnyen, mint a számítógépet, de igen. És ha sikerül, az érzelmei, indulatai is változni fognak.

Hass a szívére!

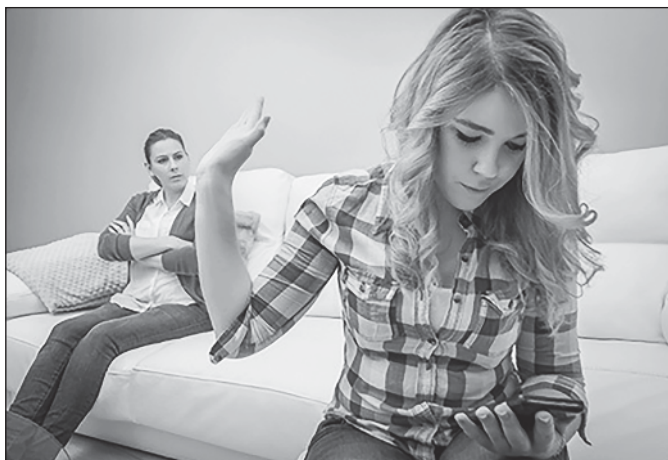
De nem úgy lehet rá hatni, hogy azon nyomban nekiesel, és elkezded belőle kigyomlálni a „gonoszt”. A lassú, de folyamatos haladás az, ami működni tud. A számítógép operációs rendszerét egy központi kis küttyű, a processzor vezérli: dekódolja az utasításokat, vezérli a műveletek elvégzéséhez szükséges belső adatforgalmat, és a csatlakozó be-

rendezések tevékenységét. Erre az okos, érzékeny, nagyhatalmú kis küttyűre kell hatnod: kamasz gyermeked szívére.

Namármost, ha a kamasz két korty kakaó között kijelenti, hogy az abortusz jó dolog, és minden teherbe esett lánynak el kellene végeztetnie, azt hiszed, hogy ott helyben kell helyrebillentened a gondolkodásmódját?

Kétségtelenül úgy fogod érezni, hogy azon nyomban meg kell mondanod a véleményedet. De nem véletlenül nevezi a Biblia ostobának azt, aki saját véleményének hangoztatásában leli kedvét (*Péld 18,2*). Nyilván nem akarsz, hogy a gyereked ostoba legyen. De ha ilyenkor szent felelősségednek érzed, hogy azonnal helyrerakd a véleményét, pl. ahogy az abortusszal kapcsolatban gondolkodik, csak még jobban megerősítéd benne a ragaszkodást eltérő álláspontjához.

Kamaszod időnként azért mond kiaszto dolgokat, mert tényleg ki akar kasztani. Előre megfontolt szándékkal próbál heves reakciót kiváltani belőled. Próbára tesz.

Ha a gyereked olyan kijelentéseket tesz, ami ellen háborog az erkölcsi érzéked, és úgy érzed, hogy azonnal ki kell javítanod, mi helyette a bölcs eljárás?

Várd meg, míg ő kérdez

Várd meg, hogy a kamaszod kíváncsi legyen a véleményedre. Várd meg, amíg megkérdezi: Mit gondolsz? Szerinted?

Ezerszer jobb hatásfoka lesz annak, amit ilyenkor mondasz, mint amikor kéretlenül lenyomod a torkán a véleményedet. Néha időre van szüksége a felismeréshez, hogy elkelve némi segítség és támpont.

Nehezen kezelhető kamaszok lovas terápiaján figyelhető meg egy tanulságos jelenség. A gyerekek felülnek a lóra, és már mennek is, miután megértették, mit kell csinálni ahhoz, hogy a ló elinduljon, megálljon, és elkanyarodjon valamelyik irányba. Miközben jár velük a ló, összevissza döcögnek és csúszkálnak a hátán, mert nem tudják, hogy kell biztonságosan megülni. Megérzik, hogy nem vonták irányításuk alá a lovat. De a legtöbb gyerek megvárja, amíg egészen nyomortultul érzi magát a lovon, és csak akkor kér segítséget. Az edző tanácsait sokkal jobban megfogadja olyankor, amikor már ő kéri, mint amikor előre látja el őket ugyanazokkal a tanácsokkal.

A kontrollvesztett állapot élménye és a szükséghelyzetben elfogadott segítség áttörést jelenthet egy-egy kamasz számára.

Várj... akkor is, ha nehéz

Családon belül is hasonló a helyzet. Várj... akkor is, ha előre tudod, milyen tanácsokra lesz szüksége. Várd meg tü-

relmesen, amíg ő kéri, hogy segíts. Állj ellen a kísértésnek, hogy folyton megmond, mit csináljon. Ha nem tudsz leszokni a nyeggetéséről, felerősödik benne a vágy, hogy hagyj odamenni a kérdéseivel. Ha nem is mondja ki, hogy fogd már be!, de ezt fogja kiabálni a lelke mélyén.

Egy apa jóval kevésbé hajlamos erre, mint egy anya. De azért az apáknak is van mire odafigyelniük. Sok apa

mellett akár el is vérezhet a gyerek, mielőtt észreveszi, hogy valami nincs vele rendben.

Az egyensúly valahol a két véglet között van. Ne üldözd folyton a figyelmeztetéseiddel (nem fogsz fájni? biztos, hogy eleget ettél? ne felejtse el! húzd ki magad! hogy nézel ki!?) mit képzeled? halkítsd le! kapcsolj ki! oltsd el! szedd össze! vedd fel! vidd ki! tedd le! mi ez a...!), de azért vedd észre, és mutasd ki, hogy érdekel, mi van vele.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

Uralkodói végzéseket, zsinati jegyzőkönyveket, latin és magyar nyelvű császári, s egyházi leveleket olvasva, megdöbben a kutatót, hogy a történelem milyen különös eseményeket rejt el századaiba, a sejtelmes idő évtizedeibe.

Samarjai János prédikátor életének egyes időszakairól kevés történelmileg hiteles adat maradt ránk.

Ami tudható: Galgócon született 1585. február 21-én. Apja, Samarjai Máté, itt szolgált a reformált egyház papjaként. Nevét tőle vette át e formában: Samarjai Máté János. A helybeli iskolában kezdte el tanulmányait, Nagyszombatban fejezte be Taksonyi Péter és Samarjai Patkó Tamás rektorok idejében, majd az ő kérésükre 1608-ban vezette is az iskolát. Itt tanította a zsoltárfordító Szenci Molnár Albert testvérének, Szenci Molnár Benedeknek a fiát is.

Heidelbergi évek

Kanizsai Pálfi Jánossal és Pécselyi Király Imrével együtt 1609. május 30-án beiratkozott a heidelbergi egyetemre. (Ezt a külföldi egyetemi tanulmányúttját anyagilag Asztalos András, egy gazdag nagyszombati lakos támogatta.) Nevét az iskola jegyzőkönyvében több írásmódban találjuk: Johannes Matthaei Samaraeus, Johannes Samaraeus, Johannes M. Samaraeus, s végül Johannes P. Samaraeus (az egyetem hagyományát követve, miszerint, akinek

A heidelbergi egyetem emblémája.

az édesapja lelkész volt, annak a nevében fel kellett tüntetni a német pfarrer – lelkész – kezdőbetűjét). Rajtuk kívül még tíz magyar ifjú tanult ebben az időben az egyetemen.

Samarjai János levelezéséből tudjuk, hogy David Pareus előadásait hallgatta szívesen. David Pareus (1548–1622)

Fejezetek a Felső-Dunamellékről Samarjai Máté János prédikátor életműve

korának leghíresebb kálvinista teológusa, kezdeményezője és vezetője volt a protestáns felekezetek közötti meg egyezést és békét sürgető ún. irénikus mozgalomnak, s ez irányú eszméi egyes tanítványaira – többek között Alvinci Péterre és Samarjai Jánosra – nagy ha-

David Pareus, a heidelbergi teológus

tást gyakoroltak. Egyetemi tanulmányai során Samarjai Máté János is tartott teológiai disputát, s ezek anyagát nyomtatott formában olvashatja korunk nemzedéke is. (Az úrvacsora lényegének szentségéről; De Sacramenti Eucharistiae substantia; A Szentírásról; De Sacra Scriptura. Az írás David Pareusnak az akadémiai vitakötetében jelent meg 1611-ben.)

Visszatérés a szülőföldre

Samarjainak az 1611. március 8-án Heidelbergben kelt levelében olvassuk, hogy pártfogói, Bornemisza János és Asztalos András hívására haza készül.

Ekkor ugyanis kisebb krízisben van a nagyszombati iskola: Makai Máté rektor lemondott a tanítóságról az 1609–1610-es érseki üldöztetések miatt, és Losoncra ment vámszedőnek. Átmeneti megoldásként a komjáti prédikátor fiát, Soós Istvánt nevezik ki az iskola rektorául, akinek 1611-ben a Heidelbergből hazatérő Samarjai Máté János lesz az utódja.

Munkavégzéséről egy 1611. augusztus 28-án kelt levéltöredékből értesülhetünk, melyet Szenci Szijjártó Lukács nagymegyeri lelkész írt Szenci Molnár

Albertnek. Ebben a levélben dicsérte Samarjai Máté Jánost, hogy szorgalmasan tanítja a nagyszombati ifjúságot.

Samarjai három évig vezette a jó hírű protestáns iskolát, rektorsága alatt a felsőbb iskolai tanulók közül 1613. március 26-án Czeglédi Pál és Lóvei Szűcs György iratkozik be a heidelbergi egyetemre.

Személyével kapcsolatban a következő esemény az 1614. június 24-e és 26-a közt zajló komjáti zsinathoz kötődik, melyen Szenci Csene Péter püspök beiktatta őt a nagymegyeri gyülekezetbe, Szenci Szijjártó Lukács helyébe, akit viszont Jókára helyeztek át. Innen, Nagymegyerről került 1616-ban Halászbába (község Mosonmagyaróvártól négy kilométerre a Mosoni-Duna partján, a Szigetközben – szerk. megj.). Annak igazi okát, hogy miért ment el Samarjai 1616-ban a Moson vármegyei Halászbába prédikátornak, nem tudni, nincsenek róla dokumentumok. (Elődje, Varasdi Mihály, az 1614. évi köveskúti zsinaton meghalt.)

Halászi történetéből

Halásziról a 13. század elejétől vannak hivatalos okmányok. Neve és címe hordozza a múltját: lakói a királyi udvar halszállítói voltak. A település évszázadokig a Habsburg család tulajdonát képezte a Szigetközzel egyetemben. A 16. században a falu – a lakóinak a száma 600 körül mozgott – az uralkodótól mezővárosi kiváltságot nyert. Az egymást váltó nemzedékek napjainkig továbbadják a közösség múltjának egy különös, de hiteles történetét: egy halászi lakos, Major kocsmáros részt vett a király, II. Lajos oldalán a mohácsi csata véres küzdelmében, s ő mutatta meg az elesett király sírhelyét.

Amikor bátor tettéért megajándékozni akarták, azt kérte, hogy szülőföldjén, a tulajdonát képező földjére kapjon nemességet. Az uralkodó özvegye, Mária királyné, amikor ezt később meghallotta, így jajdult fel: Lajos, Lajos, de olesó ember voltál!

A térségben a lutheri reformáció az 1530 utáni időben már kimutatható, míg a helvét irányzat az 1560-as évektől figyelhető meg. A dunántúli egyházkerület
(Folytatás a 9. oldalon)

(Befejezés a 8. oldalról)

let régi jegyzőkönyvéből tudjuk, hogy mintegy 200 éves protestáns egyháztörténete van a Szigetköznek, illetve Halászinak. A 17. században kitűnő református iskolája volt a mezővárosnak. Hadd álljon itt két iskolamesterének a neve: Váradi Mihály (1613–1659) és Tolnay Sámuel (1659–1680).

1619. szeptember 1-jén a sóki zsinat Samarjait iskolai felügyelővé választotta. A település életét is meghatározta tudásával, szigorával. Az istenkáromlókat keresztre kötözték három napon át egy-egy órára, s csak három falat kenyeret és egy korty vizet adtak nekik erre az időre. Jegyzőkönyvben olvassuk, hogy előírások szabták meg, miként kell a közösségnek gondoskodni a templomról, az iskoláról, a paplakról, az egyház és a település földjeiről. Törvények foglalkoztak az élet apró-cseprő gondjaival, dolgaival is: gondoskodtak az utcák tisztaságáról, büntetendő volt a részegeskedés, tilos volt az esti, takarodó után gyertyavilág.

Püspökké választják

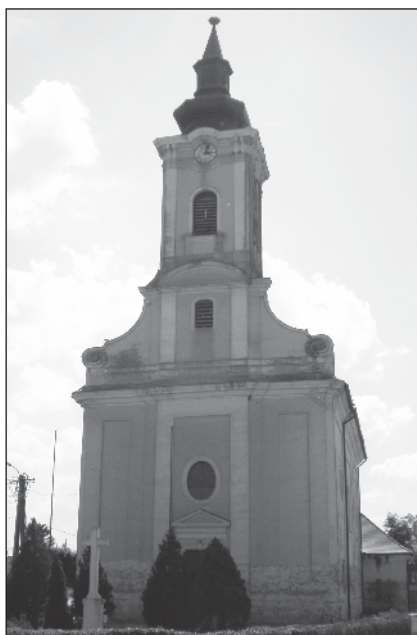
Amikor a felső-dunamelléki egyházkerület püspöke, Szenci Csene Péter 1622. június 14-én meghalt, a temetésén, Érsekújvárbán nyolcvankét lelkész vett részt, majd a szertartást követő napon a püspökválasztás teendőiről tárgyaltak és határoztak. A zsinatot 1622. szeptember 14-re Komjátiba hívják össze. Az összehívás feladata Ágh Jakab komáromi lelkész-esperes tiszte volt. Meghívást kapott e nevezetes alkalomra a Dunántúl püspöke, Pathay István és Kanizsai Pálfi János. Majd szavazás útján két lelkészt jelöltek a püspöki tisztségre: Nemesnépi Dániel komjáti és Samarjai Máté János halászi lelképászorokat – hogy az érvényben lévő törvények értelmében közülük püspököt válasszon magának az egyházkerület.

Az eredményes választás után Samarjai lett Szenci Csene Péter utódja a püspöki székben. A komjáti zsinaton Monostori János kevi püspök avatta és iktatta be őt tisztebe.

Három évtizeden keresztül (1622–1652) hordozta őt egyházmegye gyülekezeteinek gondját – a püspöki szolgálat terheit. Samarjai püspökségének hosszú idejéből alig maradt ránk adat, csupán a bécsi levéltár iratai vallanak az okokról: az 1600-as évek végén katolikus hitre tért át a település lakossága (a

Fejezetek a Felső-Dunamellékről Samarjai Máté János prédikátor életműve

jezsuiták alapos munkát végeztek), 1777-ben felszentelik az új barokk stílusú templomot – a Szigetköz legna-

Halászinak a rekatolizáció után Szent Márton tiszteletére szentelt temploma 1755-ben épült késő barokk stílusban.

gyobb szentélye – Halásziban, amit a császárnő, Mária Terézia lánya, Mária Krisztina hercegnő építtetett.

A hálás utódok

A képzett, kiváló tehetségű, színes egyéniségű lelkész-püspök Samarjai Máté Jánost tisztelték és szerették az emberek, és a paptársai is. Ez utóbbira nézve van egy fennmaradt érdekes történelmi adalék: a nyugati, protestáns egyetemeken tanuló Kárpát-medencei diákok neki ajánlották tudományos disputációikat.

Nevezzünk meg közülük néhányat: Heidelbergben 1615. szeptember 9-én Velechinus István; 1617. október 18-án Péli S. István. Franaekerben 1625. szeptember 28-án Csúzi Cseh János; 1625. szeptember 30-án Thaba Tamás; 1625. november 5-én Miskolczi Puha Pál és 1632. március 15-én Séllyei P. Ferenc. Leydenben 1628. február 19-én Kecskeméti N. István és 1647. január 12-én Tolnai S. Tamás.

Írásai nemzeti, társadalmi és krisztológiai elkötelezettségéről beszélnek: Pápan, 1628-ban jelent meg a *Magyar Harmónia*, majd Lőcsén látott napvilágot 1636-ban egy speciális műve, *A helvé-*

tiai valláson lévő eklézsiáknak egyházi ceremóniájokról és rendtartásokról való könyvecske. Gazdag, színes tartalmú levelezése tökéletes korrajz. Olvasva, bepillantást nyerhetünk egy négyszáz évvel ezelőtt élt és alkotó egyházi személyiség gondolatvilágába.

Egy tisztázatlan ügy

Négy évszázadnyi idő sem volt elegendő, hogy tisztázzon egy különös ügyet: az 1619. évi sóki zsinat megbízta Czeglédi Pált, hogy a még mindig érvényben lévő kánonokat (öt részben elrendezett egyházi törvények) gyűjtse össze. Megtörtént – Czeglédi Pál azt az 1623. szeptember 13-án tartott komjáti zsinat elé terjesztette, mely irat Pápan, az üdvösség 1625. esztendejében megjelent.

Mivel a nagy ívű munkát Samarjai Máté János püspök hirdette ki a komjáti zsinaton, ezért Ember Pál, s utána Tóth Ferenc egyháztörténészek is a komjáti kánont neki, Samarjai Máté Jánosnak tulajdonították. Kérdésünk: kerül-e elő olyan dokumentum, amely végérvényesen pontot tesz e vitás ügy végére?!

Le kell írunk, hogy mi elfelejtettük ugyan Samarjait és életművét, de Isten nem! Vigyáz neves gyermekei jó hírére. Néha úgy, hogy valakit felhasznál, hogy a múltból a szellemi kincset tegye jelenünkben is láthatóvá (pl. Kathona Gézát, aki megírta a *Samarjai Máté János gyakorlati teológiája* című munkáját). S úgy is, hogy a katolikus Halászi – a 400 év kapcsán – nagy ünnepség keretében emlékezik meg a református lelkész, püspök életművéről.

Csak csodálni lehet a kozmikus Urat!
Nagy Lajos

A Heidelbergben végzett diákok működése, s így az általuk hozott eszmék hatása egészen az 1630-as évek közepéig meghatározta a magyarországi és erdélyi protestáns művelődést, míg aztán átadta helyét a puritánus törekvéseknek, amelyeket a heidelbergieket követő, már főleg a Német-Alföldön s kisebb részben Angliában iskolázott prédikatori nemzedék képviselt.

Tanmese a szájhős kecskéről

Nem vagyunk egyformák – állítják magukról az emberek. Hogy a kecskék és farkasok mit állítanak magukról, nem tudjuk. De, hogy ők sem egyformák, az biztos. Igazolja ezt a következő történet:

Ez úgy kezdődik, hogy a kecskének sikerült fölmenekülnie a farkas elől a hegytetőre. És miután már biztonságban érezte magát odafönn, elkezdte ócsárolni a farkast.

Ez a farkas azonban nem gurult dühbe. Legalábbis nem mutatta. Leült a hátsó lábára, és nézte mereven a kecskét. Egy hangot sem adott ki a száján. Ez viszont a kecskét ingerelte föl. – Megkukulált farkas koma, hogy egy szót sem szólj? Jobban is teszed, ha hallgatsz, mert ha kinyitod a szád, lemegeyek, és ellátom a bajodat. A farkas meg se moccant. A kecske pedig tovább ingerelte – a farkas helyett – önmagát: – Tudod, mi vagy te? Egy gyáva, csavargó, báránytolvaj. Akadtál volna csak velem össze ott lenn a pataknál, elvettem volna a kedved a húsevéstől!

A farkas ült tovább mozdulatlanul. A kecske pedig már kezdte elhinni, amit a

farkasnak odakiáltott. Hogy erősebb nála és nem is érti, miért futott el előle. Egyre jobban megerősödött benne ez a tudat. Roppant erősnek érezte ott fenn magát. Mintha összenőtt volna a házzal, és a ház minden ereje és szilárdsága az ő tagjaiba

ISTEN ÉS AZ EMBER SZEMPONTJA Jókan táboroztak a tinik

Mindennapunk megélése a szempontunkon (is) múlik. Sokféleképpen nézhetünk magunkra, másokra, a körülöttünk folyó eseményekre, az biztos, hogy az eredmény mindig más lesz. Bölcsen és tudatosan kell megválasztanunk a szempontunkat, mert nem mindegy, hogy éljük le az életünket. Épp ezért lett a *szempont* 2016 első tinihétvégéjének a fő témája.

A tábor április 22-e és 24-e közt volt Jókan, amin harmincöt táborozó, hat vezető és két segítő vett részt. Nagy örömről

hat meg a véleményünk, akár a szempontunk is! Továbbá, hogy tudatosítsuk, nem csak a mi emberi relatív, viszonylagos szempontunk létezik, amely nem képes a teljes valóságot megismerni, hanem egy Isten által képviselt abszolút igazságot magába foglaló szempont is és, hogy merjünk szempontot váltani, merjünk Isten szerint látni! Álljunk ki a szempontunk mellett, vállaljuk azt!

Nagy reményekkel nézünk a nyári tinitábor felé, így ha a kedves Olvasó egy

szolgált, hogy a hétvége folyamán a tinik nagyfokú nyitottsága és a beszélgetésekre való igényük miatt, „*az aratni való sok, de a munkás kevés*” ige jellemezhetette a tábort! A témával három pontban foglalkoztunk, melyeknek a célja volt, hogy ki-ki vegye észre, mennyire gyorsan változ-

hasznos, maradandóan pozitív élményekkel teli és Istenhez vezető hetet kíván tini korosztályú családtagjának/ismerősének, szívesen fogadjuk az érdeklődést!

(A hétvégéről készült fényképek és egy tini résztvevő beszámolója a firesz.sk oldalon találhatóak.) **ifj. Fekete Vince**

szállt volna. Lenézett a farkasra, és most már teljesen elvesztette józanságát. Hogy merészel ez így bámulni rá, mint vadász a zsákmányra?! – Ha el nem takarodsz innen, azonnal lemegeyek és eltaposlak, mint egy férget – kiáltotta magán kívül, és el is indult lefelé a farkas irányába.

A farkas csak ült mereven, mozdulatlanul. A kecske pedig már nem tudott megállni, még ha akart volna sem. A következő pillanatban nagyot huppant a földre, és ott állt a farkas előtt. A farkas fölállt ültéből. Szemében a győztesek lángja lobbant föl. Kitértette száját, és elővillant hatalmas fogai. A kecske megrettent. Már abban a pillanatban, amint lába a földet érintette, megváltozott körülötte minden. Ismét a félnék, ijedős káposztaevő volt, akinek legszörnyűbb ellensége a farkas. Egyetlen gondolata maradt csak: menekülni. Késő volt. A farkas villámgyorsan csapott le rá.

Farkasok és kecskék. Különbélek, akár az emberek. És az életük sem egyforma, akár az embereknek. De a tanulság, amit levonhatunk: ugyanaz. Aztán, hogy megtörténik-e a tanulság levonása, ismét kérdéses. Mert nem vagyunk egyformák.

(ismeretlen)

A kómában fekvő asszony haldoklott. Hirtelen az volt az érzése, hogy felvitték az égbe és ott állt a bírói szék előtt.

– *Ki vagy te?* – kérdezte egy hang. – *A polgármester felesége* – válaszolta. – *Nem azt kérdeztem, hogy kinek a felesége vagy, hanem azt, hogy ki vagy.* – *Négy gyermek anyja.* – *Nem azt kérdeztem, hogy kinek az anyja vagy, hanem, hogy ki vagy.* – *Tanítónő vagyok.* – *Nem a foglalkozásod kérdeztem, hanem azt, hogy ki vagy.* És ez így ment tovább. Bármit is válaszolt, úgy tűnt, hogy nem a megfelelő választ adta arra a kérdésre, hogy ki is ő. – *Keresztény vagyok.* – *Nem a vallásodat kérdeztem, hanem azt, hogy ki vagy te.* – *Én az vagyok, aki mindennap a templomba ment, és mindig segítette a szegényeket és a rászorulókat.* – *Nem azt kérdeztem, hogy mit tetél, hanem hogy ki vagy.*

Végül is megbukott a vizsgán, mert viszszaült a földre. Amikor felgyógyult, elhatározta, hogy utána jár, ki is ő. És ez nagyon megváltoztatta az életét.

A feladatunk az, hogy legyünk. Nem az, hogy valakik legyünk, vagy hogy senkik se legyünk, mert ebből származik a kapzsiság és a becsvágy. Nem az, hogy ezek vagy azok legyünk – és így függővé váljunk –, hanem csak az, hogy legyünk.

(Anthony de Mello)

A Zsinat 3. ülésén, melyre 2016. május 27-én Rimaszombatban került sor, az alábbi határozatokat hozta:

– Az új liturgia tárgysorozati pontját levéve a napirendről és két új ponttal kibővítve elfogadta a Zsinati Tanács által javasolt napirendet.

– A javasolt javításokkal elfogadta a Zsinat 2. üléséről szóló jegyzőkönyvet.

– Jóváhagyta Fazekas László püspök jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház életéről a 2015. évben.

– Jóváhagyta Ibos Henrietta igazgató jelentését a Diakóniai Központ, Édes Árpád megbízott igazgató jelentését az Egyházzenei Osztály, Édes Enikő elnök jelentését a Közoktatási Tanács, Tóth Zsuzsanna igazgató jelentését a Református cigánymisszió nonprofit szervezet, Lévai Attila igazgató jelentését a Calvin J. Teológiai Akadémia, Györky Szilvia elnök jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete, Kiss Miklós elnök által összesített jelentést a Fiatal Reformátusok Szövetsége, Fekete Vince megbízott elnök jelentését a Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség, Rác Jolán igazgató jelentését a Diakonia Reformata nonprofit szervezet 2015. évi tevékenységéről.

– Nem hagyta jóvá Marika Gécióvá igazgató jelentését a RE-MI-DIA nonprofit szervezet 2015. évi tevékenységéről.

– Első és második olvasatban jóváhagyta a lelkészi szolgálatról szóló 1/2005-ös számú törvény módosításáról szóló törvényt.

– Az egyházi jogalkotás folyamatának pontosítása érdekében az alábbi irányelveket és eljárási utasításokat alkotta meg:

Az egyházban törvény, szabályrendelet és szabályzat megalkotását az egyház szervei vagy annak testületei, valamint zsinati képviselők kezdeményezhetik.

A jogalkotást kezdeményező indítványt a Zsinati Tanácshoz kell betérjeszteni, ami a kezdeményezés egyetemes egyházi érdekelttségét és szükségességét megvizsgálva határoz a jogalkotási folyamat megkezdéséről. Csak az az indítvány fogadható el, amely tartalmazza a kezdeményező fél részéről a leendő jogszabályt átfogó és érdemi koncepciókat, elképzeléseket, igényeket és egyéb javaslatokat.

EGYHÁZUNK ZSINATA 3. ÜLÉSÉRŐL

A Zsinati Tanács a jogszabály-tervezet elkészítésével vagy a Zsinat Jogi Bizottságát, vagy – a jogszabály specifikumát figyelembe véve – egy külön erre a feladatra felállított eseti bizottságot bíz meg; valamint ezzel egyidőben és szükség esetén rendelkezik arról is, hogy a jogszabály-tervezetet melyik további szakbizottsággal együttműködve kell elkészíteni.

Az eseti bizottság mandátuma az adott jogszabály-anyagnak a Zsinaton történő megalkotásáig érvényes.

A jogszabály szövegszerű tervezetét az előkészítő bizottság megküldi a Zsinati Irodának. A Zsinati Iroda a tervezetet áttételezi a Zsinat Jogi Bizottságának, ami szakmailag véleményezi és felülvizsgálja azt.

A Zsinat Jogi Bizottsága a megvizsgált és szakmai szempontból a Zsinat elé terjeszhető szöveget betérjeszti a Zsinati Tanácsnak.

A jogalkotás előkészítésével kapcsolatos határidőket a Zsinati Tanács határozza meg.

– Félbeszakította az egyház gazdálkodási rendjéről szóló törvény tárgyalását.

– Egyházunk 2011-ben csatlakozott a Magyar Református Egyházhoz. Egyházunk Zsinata egy olyan záradékkal mondta ki ezt a csatlakozást, ami szavatolja, hogy a szlovák ajkú egyházmegegyek, egyházközségek és egyháztagok számára a csatlakozás nem jár semmiféle jogkövetkezéssel, vagyis a tagságból fakadó jogok és köteleességek semmiben sem érintik egyházunk szlovák egyházmegegyeit. A csatlakozás mégis ellenállást és tiltakozást váltott ki egyházunk akkori, törvényes szlovák vezetőiből, zsinati képviselőiből, néhány lelképásztorból és világi tisztviselőjéből, s rajtuk keresztül több szlovák ajkú egyházközséghez tartozó szlovák testvérünkben. Nyilatkozataik, írásaik, szervezkedésük és tetteik – amelyek több esetben átlépték egyházi nyilvánosságunk határát is – megzavarták és negatívan érintették az egyház legitim szerveinek munkáját, belső békéjét és nyugalomát. Ezt az egyházunk egységéhez és testvéri békéjéhez méltatlan magatartást – feltételezhetően – az egyház fogalmáról alkotott, teológiai látásban megmutató jelentős különbség váltotta ki. Egyházunk magyar ajkú része,

természetesnek fogja föl a lélekben egyébként is megélt, a múltban is megtapasztalt és ma is létező magyar református egység kimondását. Ezt a természetes összetartozást a szlovák testvéreink jelentős része is mára megértette és elfogadta. Egyházunk szlovák ajkú részének tiltakozói azonban a református egyházunkat nemzetállami határok között látják és látatják, s nem fogadják el a vonatkozó zsinati határozatban szavatolt teljes semlegességüket a Magyar Református Egyházzal kapcsolatban. A tiltakozásból fakadó álláspontjakkal, nyilatkozataikkal, írásaikkal és tetteikkel, több esetben is megkérdőjelezték egyházunk jelenlegi struktúrájának létjogosultságát, megsértették egyházunk érvényes jogrendjét, és társadalmi összefüggésben igaztalan fényben tüntették fel egyházunkat. Az ügyben felállított zsinati eseti vizsgálóbizottság megállapítása szerint a tiltakozók felróható magatartása esküszegés, alkotmányértés, törvénytértés, szabályrendeleteink megsértése, egyházunk szándékos megkárosítása, vallásos érzületbe ütköző cselekedetek, egyházi hatóságokkal szembeni ellenszegülés, ellenkezés és izgatás, az egyházi hatóság kigúnyolása, hamis vádaskodás, lelkészeknek és más egyházi tisztviselőknek a hivatali esküjükkel való összeférhetlenség tekintetében bizonyítható. A bizonyítás következtében pedig a fegyelmi vétség is vélelmezhetően megállapítható velük szemben. Ugyanakkor a Zsinat – látva az egyházértelmezés kapcsán említett teológiai látáskülönbség tényét, és átérezve a szlovák ajkú gyülekezetek nehéz helyzetét, ami az evangélium hirdetése terén a lelkészhiány miatt jelenleg is fennáll – mint a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház legfelsőbb végrehajtó szerve, nem kíván olyan jogorvoslati lépéseket tenni, amelyek törvényeink szerint bár indokoltak lennének, de még nehezebb helyzetbe hozhatnák az egyház legalapvetőbb küldetésének elvégzését egyházunk szlovák ajkú gyülekezeiteinek egy részében. A Zsinat ezert – az evangélium szellemében és a krisztusi megbocsátás jegyében a nyilatkozataikból, írásaikból és tetteikből fakadó nehézségek okozásának beismerését követően kimondja az érintettekkel szemben teljes megbocsátást abban az

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

esetben, amennyiben ez a Zsinathoz intézett levélben az érintettek részéről legkésőbb 2016. június végéig megvalósul. Ellenkező esetben a Zsinat elrendeli az azonnali fegyelmi eljárás beindítását az érintettekkel szemben.

A Zsinat ezzel egyházunk és egyháztagjaink Krisztusban való testvéri egységét kívánja kifejezni és elmélyíteni, tekintet nélkül az egyházunkban meglévő nemzeti, nyelvi, történelmi és kulturális különbségekre, amely különbsé-

EGYHÁZUNK ZSINATA 3. ÜLÉSÉRŐL

gek bár nem oldódnak fel Krisztus anyaszentegyházában, de az Ő fősége alatt élve, nem is eredményezhetnek emberi, vagy intézményes megosztottságot egyházunkban.

– A Zsinat lépéseket tesz annak érdekében, hogy a Református Pedagógiai Intézet hit- és erkölcsstan tantervét és tankönyvcsaládját a Szlovák Köztársaság Iskolaügyi Minisztériuma hivatalosan is elfogadja és jegyezze. A Zsinat

megbízta a Zsinati Elnökséget és Édes Enikőt, a Közoktatási Tanács elnökét, tegyék meg a megfelelő lépéseket, hogy a 2017/2018-as tanévet már az új hit-tankönyvekkel lehessen kezdeni az iskolákban.

– A Komáromi Református Egyházmegye közalapi befizetések befagyasztására vonatkozó indítványának tárgyalását a Zsinat elnapolta.

TOVÁBBTANULÁSI LEHETŐSÉGEK Doktori témák a komáromi teológián

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara felvételt hirdet doktoranduszképzésre (PhD.) Jelentkezni 2016. június 30-ig az alábbi témákra lehet:

Ószövetség:

1. A babiloni fogság
2. Az Ószövetség arám részei

Újszövetség:

Jakab levele és a bölcsességi irodalom

Rendszeres teológia:

1. A homoszexualitás értékelése keresztyén szempontból
2. A klasszikus premillennizmus

Vallás- és filozófiatörténet:

Hans Küng, a valláskutató teológus

Egyháztörténet:

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház lelkészképzése Prágában 1945-től napjainkig

Gyakorlati teológia:

1. Palliatív care és az egyházi intézetek
2. Igehirdető egyház a „mit” és „hogyan” összefüggésében

A felvételi időpontja: **2016. augusztus 23.**

Ugyancsak lehet felvételizni kisdoktori (ThDr.) képzésre. Jelentkezni ugyancsak 2016. június 30-ig lehet.

Ószövetség:

Narratív stílus az Ószövetségben

Újszövetség:

A himnuszok szerepe A jelenések könyvében

Szádalmáson aktívak a református nők Évfordulós megemlékezés és stafétaváltás

Húsz évvel ezelőtt, 1996. március 17-én alakult meg Szádalmáson a református nőszövetség negyvenegy alapító taggal özv. Tóth Józsefné vezetésével. Ennek az évfordulónknak emlékére idén több alkalmat is beterveztünk.

Első alkalmunkat február 17-én tartottuk, amikor bibliaismereti vetélkedővel egybekötött teadélután szerveztünk a gyerekek részére. Március 13-án pedig ünnepi alkalomra került sor szerveztünk megalakulásának 20. évfordulója alkalmából. Erre az alkalomra vendégeket és a környező falvak érdeklődőit is meghívtuk. Ünnepi alkalmunkat rövid műsorral kezdtük, áhítatot tartani a szádalei lelkésznot, Vargha Zsuzsannát

kértük meg, aki igehirdetésében Márta és Mária történetén keresztül biztatott minket a további szolgálatra. Ezt követte a húsz év munkájának kiértékelése. Isten segítségével elértük, hogy hagyományá váltak alkalmaink: az iskolai szünetekben a gyerekek részére bibliai vetélkedő, filmvetítés, kirándulás, női bibliaórák, az imanap láncolatába való bekapcsolódás, orvosi előadások kiállításokkal egybekötve, a falunk időseinek köszöntése, betegek látogatása, bekapcsolódás a Szeretethíd önkéntes napba. Kiemelkedő alkalmunk volt a Vasárnap családi lap szerkesztőivel való találkozásunk is. Emellett gyűjtéseket szerveztünk: helybelieknek, mozgássé-

rült kisfiúnak, az épülő berzétéi árva háznak, a kárpátaljai testvéreknek, gyerek- és idősotthon lakói számára, a perbenyiki anyaotthon részére többször is és ezen intézmények lakóit meg is látogattuk. A beszámoló hallgatása alatt a jelenlevők figyelemmel kísérelték a szolgálatokról készített kivetített fényképeket, melyek mind az áldozatos munkáról, tevékeny évekről, a Lélek gyümölcseiről tanúskodnak.

Ezt követte az országos elnöknő, **Györky Szilvia** előadása, Borkó Juliana életéről, aki egyszerű parasztaszonyként jutott el oda, hogy imádságait, dicsőítő énekeit lejegyezze. Tartalmas előadásában elemezte és kiemelte a nő szerepét, hogyan kellene helytállnunk. Az emléklapok átadását követően jelen sorok írója (az eddigi elnök) átadta a *(Folytatás a 13. oldalon)*

(Befejezés a 12. oldalról)
 stafétabotot az új elnöknőnek **Binda Ilonának**.

Minden jelenlévőnek alkalma nyílt, hogy a szerény szeretetvendégségünk közben megtekinthesse **Kiss Virág** szalvétagyűjteményét, amit a nagymamájától örökölt, továbbá a szádalmási

Hárman az egy igaz Istenről Evangelizációs esték Padányban

Isten kegyelméből evangelizációs estékre került sor a Padány-bögellői társ-egyházközösségen.

Március 18-án **Varga László**, Lakszakkállas-szilasi lelkipásztor a *Mt 22, 1–14* alapján a királyi menyegzőről szólt a hallgatókhoz, arról, hogy az Atya minket is hív, nekünk is szól meghívása az Isten országába. Fogadjuk el Urunk hívását, mert egyedül Ő általa lehet örök életünk! Április 29-én **Misák Alica**, csi-

Április 22-én a Diakóniai Központ szervezésében Alistálon került sor **Singer Magdolna** gyászterapeuta, mentálhigiénés szakember, *Veszteségek ajándéka* című előadására.

Hogyan küzdhetünk meg a bennünket ért kisebb-nagyobb csapásokkal, majd miként fordíthatjuk ezeket végül a javunkra? Tudunk-e úgy tekinteni az életünk veszteségeire, mint értékes ajándékokra, amelyek formáltak bennünket, segítettek azzá válni, akivé lettünk? – ezekről a kérdésekről hallhattak a résztvevők a gazdag tapasztalattal rendelkező szakembertől. Előadásában hangsúlyozta a veszteséget elszenvető szeretetteljes hordozásának fontosságát, a támogatórendszer szükségességét, hiszen az együttérző szeretet az, amely igazán segíteni tudja a gyászolót.

A komáromi egyházmegye I. borversenye Vágfarkasd volt a házigazda

Ezen egyházmegyei rendezvényt a vágfarkasdi egyházközösség szervezte április 22-én.

A rendezvény célja nemcsak a nemes versenyzés volt, hanem egyházmegyénk tagjainak közös találkozója egy kötetlen estén, ahol megismerkedhettek, elbeszélgethettek és barátí, szinte testvéri légkörben kicserélhették gondolataikat is.

Egy rendkívüli formájával találkozunk a borversenynek, ugyanis nem jellemző, hogy az ilyen és ehhez hasonló rendezvények rövid áhítattal, Isten ígé-

Szádalmáson aktívak a református nők Évfordulós megemlékezés és stafétaváltás

gyereknek kézimunka-kiállítását, valamint a Remény zenekarral dicsőítő dalokat énekelhettünk. „*Ne látszatra szolgáljatok, mintha embereknek akarná-*

tok tetszeni, hanem Krisztus szolgálként cselekedjétek Isten akaratát: lélekből” (Ef 6, 6).

Perhác Gyöngyi

alapján hallhattuk, hogy az Úr Jézusnak van számunkra levele, amelyben üzen nekünk. Péter apostol csak a kézbesítő, de Jézus Krisztus a feladó. Azt üzeni, hogy van kegyelem és újjászületés. Nekünk is. Nem látjuk Őt, de szerethetjük, hiszen Ő előbb szeretett minket s az életét adta értünk. Örvendezhetünk, mert üdvösségünk van a Krisztus Jézus által. Ez a mi hitünk célja, hogy elérjük az üdvösséget és mindörökké Vele legyünk a mennyek országában.

Hála és dicsőség a mi Urunknak, hogy hangzott az örömhír az alkalmakon!

Bobvosné Skarba Adrianna

VESZTESÉGEK AJÁNDÉKA Alistálon volt a neves szakember

Singer Magdolna a Magyarországon működő Napfogyatkozás Egyesület vezetőjeként, gyász- és veszteség terapeutaként gyászolókkal, válási gyással küzdőkkel foglalkozik, valamint gyászcsoporthoz vezetőket képez. Különös figyelemmel fordul a magzatukat, kisbabájukat elvesztők felé. Tőlünk, Felvidékről, a dunaszerdahelyi járásból jelenleg ketten is gyászcsoporthoz vezető-képzésen vesznek részt nála, ők nemsokára szintén szeretnének ilyen formában segíteni a nehéz élethelyzetben lévőkön.

Singer Magdolnának a témában tizenhat könyve jelent már meg. A *Veszteségek ajándéka* (olyan emberek élettör-

ténei, akiket súlyos csapások értek), a *Ki vigasztalja meg a gyerekeket?* (válasz és gyász a családban), *A rák jegyében* (szubjektív napló egy rettegett betegségről), *Sorsfordító gyerekek* (a speciális nevelést igénylő gyerekek útja az egészség felé) és az *Aldatlan állapot* (a rendellenesen fejlődő magzatok sorsáról) című kötetek a Diakóniai Központ komáromi és királyhelmei irodáiban kikölcsönözhetőek.

A rendezvény a Diakóniai Központ Családsegítő programja keretében, az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával valósulhatott meg.

Kudrna Mária

állított sorrend ismertetésére. A beérkezett 75 bormintából a bizottság 17 arany, 25 ezüst, 31 bronzminősítést ítél oda a bortermelőeknek.

A fehér borok kategóriájában a legtöbb pontszámot a zsigárdi **Udvaros Ottó** bora, vörös boroknál a marcelházi **Varga Tamás** bora kapta. Közönségdíjas lett a fehér boroknál a búcsi **Szabó Ferenc**, a vörös boroknál a marcelházi Varga Tamás bora. Összességében, ahogy a minősítések is mutatják, bortermelőink kitűnő borokkal képviselték egyházközösségüket.

A rendezvény magas színvonalú volt és egyházunkhoz méltóan volt megrendezve.

Czékus Dezső

Bagota Ógyallával egybeépült település. Valamikor református temploma is volt, de az ellenreformáció során lerombolták, s mire a türelmi rendelet megengedte a templomépítést, a gyülekezet elgyengült, s csak egy harangtornyot építettek.

Ebben a két harangot magasba emelő toronyban a harangzúgás rendszeresen jelezte az istentiszteletek kezdetét, melyet az ógyallai református templomban tartottak, és nem maradtak némák a temetések idején sem. A Komáromból Nyitrára vezető főút építése közben, 1992-ben azonban a torony megsérült és ledőlt. Isten gondviselésének köszönhetően azonban a benne lakó két harang megmenekült. Az útkezelő által újjáépített torony hamar elkészült. Túl hamar... Az elkészült építmény már nem a magasba mutató karcú torony volt, hanem egy tömzsi, talán inkább trafóházra emlékeztető építmény lett.

Az idei barsi egyházmegyei majális helyszínét a lévai gyülekezet biztosította a VI. Czeglédi Péter Napok keretén belül. Gyülekezeteink tagjai számára színes programot kínáltak a szervezők.

A nyitó istentiszteletet **Szénási Szilárd**, a komáromi egyházmegye esperese végezte az *1Kor 12,12–27* alapján. Az igehirdetés az összefogásról szólt, a közösen végzett szolgálatokról. A gyermekeknek külön tartottak istentiszteletet, gyermekfoglalkoztató programokkal várva őket. Ezen alkalmakon **Kassai Tímea**, **Écsi Gyöngyi** és **Süll Tamás** lelkészek szolgáltak.

A zsúfolásig megtelt templomban a Reménység Fáját (mely majálisunk elmaradhatatlan része lett), **Antala Éva** nagylévai lelkész adta át a lévai gyülekezet egyik órállójának, **Kassai Gyula** esperesnek. Mint mindig, most sem maradt el az egyházmegye kórusainak és lelkészeinek a közös éneklése, a nagy kórust **Kovács Marica** karnagy vezényelte. **Andruska Csilla** Csiha Kálmántól a *Gondolsz-e rájuk?* c. versét szavalta el a gályarabok emlékének tiszteletére. Ezt követően **Gaal Botond** debreceni nyugalmazott teológusprofesszor ünnepi beszédet mondott a gályarabságról, kiemelve a lévai gyülekezet két gályarab lelkészét, Rimaszombati Kis János és Czeglédi Péter prédikátorokat.

Az istentisztelet a Himnusz éneklésével ért véget.

Haranglábat szenteltek Ógyalla-Bagotán A két harangnak ismét szép háza lett

Ez ma már azonban nem így van. Az elmúlt év júliusában megkezdődtek a munkálatok a tornyon. A részben lebontott torony kapott még egy szintet, mely négy méter növekedést jelent, majd egy vadonatúj tető került fel. A tetőn az elmaradhatatlan betlehemi csillag (**Szépe Gábor** műve, ahogy a tornyot körülvevő kerítés is) hirdeti a református jelenlétet Bagotán. A torony 2015 első adventi vasárnapjára el is készült. A helyi gyülekezet adakozásán kívül köszönhető ez Magyarország Kormányának, a helyi Heineken cégnek, illetve a helyi önkormányzatnak is.

A hálaadó gyülekezet április 24-én állt meg hálát adni Istennek a megújult, megszépült toronyért. Az ünnepi istentiszteleten **Szénási Szilárd**, a komáromi

egyházmegye esperese imádsággal szolgált, **Fazekas László** püspök pedig igehirdetéssel a *Péld 10,18* alapján.

Az ünnepi alkalmon **Erdélyi Flegel Tímea** helybeli lelkész ismertette az ünneplőkkel a bagotai torony rövid történetét. Az Ógyallán tartott istentisztelet után Bagotán a püspök úr és az esperes úr imádsággal, áldással és a szalag átvágásával újra szolgálatba bocsátották az Ógyalla-bagotai harangtornyot.

A hivatalos részt követően bárki megcsodálhatta a precízen kivitelezett munkát, felmehetett a toronyba a harangokat megnézni, melyek most már mágneses meghajtásúak és rádiófrekvencia vezérlésűek lettek.

Sasák Attila

Színes program kavalkádja zajlott Léván volt a barsi egyházmegye majálisa

A templom előtt leleplezésre került a gályarab prédikátorok emlékét őrző dombozmű, melyet néhai Czeglédi Péter gályarab prédikátor leszármazottai lepleztek le. Ezt követően az ünnepi zászlómenet elindult a majális színterére, a

Kálmánnak, a kiskoszmályi ébredési mozgalom vezetőjének életéről és munkásságáról szólt. Volt pódiumbeszélgetés is a második parancsolatról, melyet **Ficzere Tamás** nyitrai lelkész vezetett. Ugyanekkor megtekinthető volt a buda-

pesti Teleki László Alapítványnak a *Megújuló épített örökségünk – Értékmentés a Kárpát-medencében* című kiállítása és a barsi gyülekezetek hagyományt őriző, egyházszeretettel közvetítő értékeit bemutató kiállítása. Diavetítésre került egy képzőművészeti kiállítás is gyülekezeteink életéről, melyért **Révész Csilla** zselizi lelkészt illeti a köszönet; s volt könyvvásár is **Izsmán Jónás** ipolysági lelkész felügyeletével.

A „Ne légy bálványimádó!” parancsolat jegyében volt meghirdetve a rajz- és esszépályázat,

és nem maradt el a barsi rétes győztesének kihirdetése sem. A gyermekeket lefoglalta az íjászat és a karikás ostorcsatogtatás.

Végezetül hadd szóljon köszönet a főszervező lévai gyülekezetnek és mindazokat, akik az alkalom szervezésében aktívan és fáradhatatlanul részt vettek. A felemelő együttléten több százan vetünk részt, Krisztusban egygésé válva. Legyen érte áldott a mi Urunk!

Sándor Veronika

volt református gimnázium épületébe. Kultúrműsorral az egyházmegye református iskoláinak diákjai kedveskedtek, valamint a Juhász Gyula lévai iskola tanulói szavaltak és énekeltek; az érsekkétyi református alapiskola diákjai táncoltak, énekeltek és citeráztak; valamint a lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium tanulói énekeltek.

Meghallgathattuk **Galo Vilmos** történelvész, muzeológus előadását, aki Tóth

Rekordszámú résztvevő volt a Szeretethídon Királyhelmectől Komáromig épült a híd

A Szeretethíd Kárpát-medencei Önkéntes Napok évről évre nagyobb figyelemnek örvendenek.

Ez évben 20 700 önkéntes jelezte részvételi szándékát. A fővédnökséget Gundel Takács Gábor, televíziós szerkesztő-műsorvezető és Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke vállalta.

Május 20-án és 21-én zajlott és az idei volt a nyolcadik a sorban. A Szeretethíd felvidéki ünnepélyes megnyitója május 19-én Királyhelmeccen zajlott a Diakónia Központ helyi irodája épületének az udvarán. Egyházunkban 3600 önkéntes, nyolcvanhét csoport építette a hidat a következő községekből: Alis-

(Befejezés az 1. oldalról)

Egyházunk tavalyi szolgálatának sorából kiemelte a püspök a kárpátaljai testvéreink megsegítésére indított gyűjtést, amely révén tavaly 70 ezer eurós támogatást tudott adni egyházunk a kárpátaljai hittestvéreinknek. Jelentésében is köszönetet mondott az önzetlen segítségért minden gyülekezetnek, minden egyháztagnak, minden adományozónak. Számot adott az egyház szerveinek (Zsinat, Zsinati Tanács, Zsinati Elnökség) munkájáról, a szeretetszolgálatról, az egyházfegyelem gyakorlásáról, az egyházi oktatásügyünkről, s a szlovákiai egyházakkal fenntartott kapcsolataink alakulásáról.

A Zsinat egy perces csönddel emlékezett meg a tavaly elhunyt Gábor Zsuzsanna és id. Ján Semjan lelképásztorokról, valamint Asszonyi Árpád, hajdani főgondnokunkról.

A püspöki jelentésben helyet kapott az egyes egyházmegyék életéről szóló beszámoló is. A 43 oldalas dokumentumot a Zsinat elfogadta.

Majd tárgyalta és elfogadta a Diakóniai Központ, az Egyházzenei Osztály, a Közoktatási Tanács, a Református Cigánymisszió, a Calvin J. Teológiai Akadémia, a Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesülete, a F fiatal Reformátusok Szövetsége, a Szlovákiai Református Presbiteri Szövetség és a Diakónia Reformata évi jelentését. Mindezekből kiderül, hogy aktív, szolgálatban gazdag év van egyházunk mögött. A Zsinat tárgyalta, de nem fogadta el a

tál, Bacskai, Balogiványi, Bátorkeszi, Berzéte, Cakó, Csallóközarányos, Csata, Csicsó, Csilizpatas, Csíz, Deáki, Dunaszerdahely, Ekel, Érsekkéty, Farnad, Fegyvernek, Felsővály, Garamsalló, Garamvezekény, Gergelyfala, Gömörhorka, Gúta, Hanva, Harmac, Hetény, Hontfüzesgyarmat, Imreg, Ipolypásztó, Iske, Jólész, Kassa, Királyhelmecc, Királyi, Kisgérés, Kistárkány, Kolozsnéma, Komárom, Körös, Kövecses, Ladmóc, Lekenye, Lénártfalva, Léva, Madar, Marcelháza, Martos, Nagykeszi, Nagymegyér, Nagyöved, Nagysalló, Naprágy, Nemesradnót, Oroszka, Örös, Padány, Perbenyik, Perbete, Rimaszécs, Rimaszombat, Rozsnyó, Runya, Sáró,

Ülésezett egyházunk Zsinata

RE-MI-DIA nonprofit egyházi szervezet jelentését, annak formai hiányosságai miatt.

Az előterjesztett jelentések megtárgyalását követően, törvényalkotással folytatódott a munka.

A Zsinat módosította a lelkészi szolgálatról szóló, 1/2005-ös számú törvényt. A módosítás lényege, hogy azokban az esetekben, amikor lelkészi feladatok önálló ellátására képtelenné válik a lelkész, vagy huzamosabb időn keresztül nem tud lelkésztől elvárható módon reagálni a szolgálati helyzetekre, a Zsinati Tanács elrendelheti a lelkész alkalmasságának felülvizsgálatát a Lelkészképesítő Bizottságnál.

A Zsinat elfogadott egy irányelvet a törvényalkotás folyamatáról, ennek megfelelően a jövőben egy-egy tervezet csak azt követően kerül a Zsinat elé tárgyalásra, ha azt már véleményezték az egyes egyházi szakbizottságok.

A mostani ülés nagyobb horderejű napirendi pontja az egyház gazdálkodásáról szóló törvénytervezet megvitatása volt. Az ún. gazdasági törvény mind az egyházközségek, mind az egyházmegyék, mind az Egyetemes Egyház szintjén költségvetési és zárszámadási alapra helyezi és átláthatóvá teszi a gazdálkodást. Tiltja a bizonytalan és veszélyes ügyleteket és egységesíti az egyházi gazdasági adminisztrációt. A törvénytervezetről szóló végső döntést őszre halasztotta a Zsinat, hogy addig még bele lehessen dolgozni a tervezetbe az

Serke, Somorja, Szepsi, Szürmyeg, Tanya, Torna, Tornalja, Vaján, Vezekény, Zala, Zsarnó, Zseliz.

Református gyülekezetekben egész évben folyik szeretetmunka, mégis kicsit más ez a két nap. Ilyenkor sok helyen az adott közösségek apraja nagyja megmozdul, ez nem csak környezetszépítésről és segítségnyújtásról szól, hanem rengeteg egymásnak szerzett örömről, új kapcsolatokról, barátságokról, tényleges hídépítésről embertől emberig. S aki ilyenkor megízleli a „jobb adni, mint kapni” örömét, máskor is keresi és talál rá lehetőséget.

Az elvégzett feladatokról a Diakóniai Központ netes felületein, valamint a www.szeretethid.hu oldalon lehet bővebben olvasni.

Csiffáry Ildikó

egyházközségek, egyházmegyék és az Egyetemes Egyház által alapított és fenntartott egyházi intézmények gazdálkodásának szabályozását is.

A Zsinat határozatot fogadott el az egyházunkban évek óta húzódó magyar-szlovák viszony rendezésére. A határozatban a Zsinat felajánlja, hogy amennyiben az érintett szlovák ajkú testvérek beismerik, hogy a Magyar Református Egyházhoz való csatlakozásunk kapcsán kifejtett tiltakozó tevékenységükkel nehézséget okoztak egyházunknak, úgy a Zsinat – a bűnbánatot követően – megbocsát valamennyiüknek. Ha ezzel a felkínált lehetőséggel 2016. június végéig nem kívánnak élni az érintettek, úgy a Zsinat fegyelmi eljárást kénytelen kezdeményezni ebben a kérdésben.

A Komáromi Református Egyházmegye előterjesztése nyomán a Zsinat egyházunkban hivatalosan használható hittankönyvnek jelentette ki a magyarországi Református Pedagógiai Intézet által kidolgozott hittankönyv-családot, s megbízta az egyház vezetését, hogy kezdjen tárgyalásokat a szlovák oktatásügyi kormányzattal annak érdekében, hogy államilag is elismert tankönyvként – lehetőség szerint – 2017 szeptemberében már ezekkel a tankönyvekkel és munkafüzetekkel lehessen elkezdni a református hittanoktatást az iskolákban.

Somogyi Alfréd

Látogatás a hivatalban. Május 3-án a komáromi püspöki hivatalban tett látogatást Hegyi László, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságának egyházi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára és Fedor Tibor, az Egyházi Koordinációs és Kapcsolattartási Főosztály főosztályvezetője. A megbeszélésen a jobb kapcsolattartás és az egyház hatékonyabb működésének lehetőségéről volt szó, melyen Molnár Sándor főtanácsos is részt vett.

Magyarországi vendégek. Május 18-án a komáromi püspöki hivatalban fogadta Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok Hafenscher Károlyt, a Reformáció Emlékbizottság munkájának segítéséért felelős miniszteri biztost, aki kísérelével – Farkas Zoltánnal,

a Kulturális Munkacsoport tagjával és Gyimóthy Lilla egyházügyi referenssel – reformációi programok egyeztetése végett kereste egyházunkat. A tervek között szerepel J. S. Bach h-moll miséjének bemutatása, mely koncertre 2016. október 29-én a komáromi gyülekezet templomában kerülne sor. Ezen kívül a 2017. esztendőben több olyan alkalomra kerül sor, amelynek résztvevői lehetünk.

Fogadás. Május 18-án a pozsonyi Grand Hotelben zajlott az az ünnepi fogadás, amely az Izraeli Nagykövetség által Izrael Állam megalakulásának 68.

Izraeli út

2016. október 1-je és 8-a között ismét lehetőség nyílik részt venni egy izraeli kiránduláson. Az idegenvezető Jaroslav Rindoš római katolikus pap, az út lelki részének felelőse pedig Domonkoš Erika, a Kassai Szlovák Református Egyházközség lelkipásztora lesz. Ismét meglátogatjuk azokat a helyeket, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az üdvtörténetben.

Közelebbi információkat az alábbi címen és elérhetőségen lehet szerezni: Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V., tel.: 055/68 41 596, 0903/914 964, 0917/350 174. E-mail: domonosovaerika@gmail.com.

évfordulója alkalmából lett megszerveve. Az ünnepségen egyházunkat Fazekas László püspök képviselte.

A magyar református egység napja. Május 22-én a magyar református egység napját ünnepelték Kolozsváron, a Farkas utcai református templomban tartott ünnepi istentiszteleten. Az esemény egyben a reformáció 500. évfordulója tiszteletére rendezendő, 2017. október 31-ig tartó rendezvénysorozat megnyitója is volt. Orbán Viktor magyar miniszterelnök köszöntését Hafenscher Károly, a Reformáció Emlékbizottság munkájának segítéséért felelős miniszteri biztos olvasta fel. Igét Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke hirdetett. A magyar református egység napján arra emlékeznek, hogy a 2009-ben elfogadott egyházi alkotmány szerint a Magyar Református Egyház tagja minden keresztyén, aki ahhoz tartozónak vallja magát, éljen bárhol a világban, és legyen magyar vagy más anyanyelvű. Az egyházi alkotmány helyreállította a trianoni döntést követő határátrendeződés által szétszakított Magyar Református Egyháznak a szervezeti egységét. Az ünnepségen egyházunkat delegált tagjai képviselték.

Tinitábor Barsban

A Barsi Református Egyházmegye 2016. július 11-e és 15-e között tinitábort szervez Nyitrán.

Jelentkezni a lelkészi hivatalokban vagy Ficzer Tamás lelkipásztornál a 0905/125 548-as telefonszámon lehet.

Fireszke gyermektábor

A Firesz 2016. július 11-e és 16-a között, valamint július 18-a és 23-a között Fireszke gyermektábort szervez a 6–13 éves korosztály számára Bátorkeszin, a Fireszke Gyermek-, Ifjúsági- és Konferencia-központban.

Jelentkezési határidő: 2016. június 30.

Jelentkezni a batorkeszi lelkészi hivatalban vagy a 035/77 97 338-as és a 0918/757 658-as telefonszámokon és a czinke.timea@reformata.sk e-mail címen lehet.

Emmaus tábor

Az Emmaus Polgári Társulás 2016. július 18-a és 22-e között nyári tábort szervez Jókán, a Betlehem Missziós Központban a 8–18 éves korosztály számára.

Jelentkezési határidő: 2016. június 27.

Jelentkezni a következő e-mail címen lehet: emmaus.joka@gmail.com

Holland vendégek. Egyházunk vendégei voltak a holland Stichting Hulp Osteuropa alapítvány képviselői, Albert Heldorn és Henk Selles. Május 24-én egyházunk püspöke és Palcsó Attila külügyi tanácsos megbeszélést tartott velük kapcsolataink továbbvitele, az Emmaus-kurzus bemutatása és a lehetséges támogatások rendszerének lehetőségei tárgyában.

A Pátria rádió református műsorai:

Június 26-án, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Tarné Bial Ivett kistárkányi lelkipásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézus meg tud szabadítani a bűntől.

Július 10-én, a 7.05-kor kezdődő egyházi műsorban Rákos Loránt Kövecsesnaprágyi társegyház lelkipásztora arról szól, hogy Jézus előbb volt, mint Ábrahám.

Július 24-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Kassai Gyula barsi esperes a vakon született ember szombatnap meggyógyításának üzenetéről szól a hallgatókhoz.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre

4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax

és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesz-

tésük jogát fenntartjuk. A tudósítások

teljes terjedelemben megtalálhatóak a

www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09